

Aktuální otázky hospodaření obcí

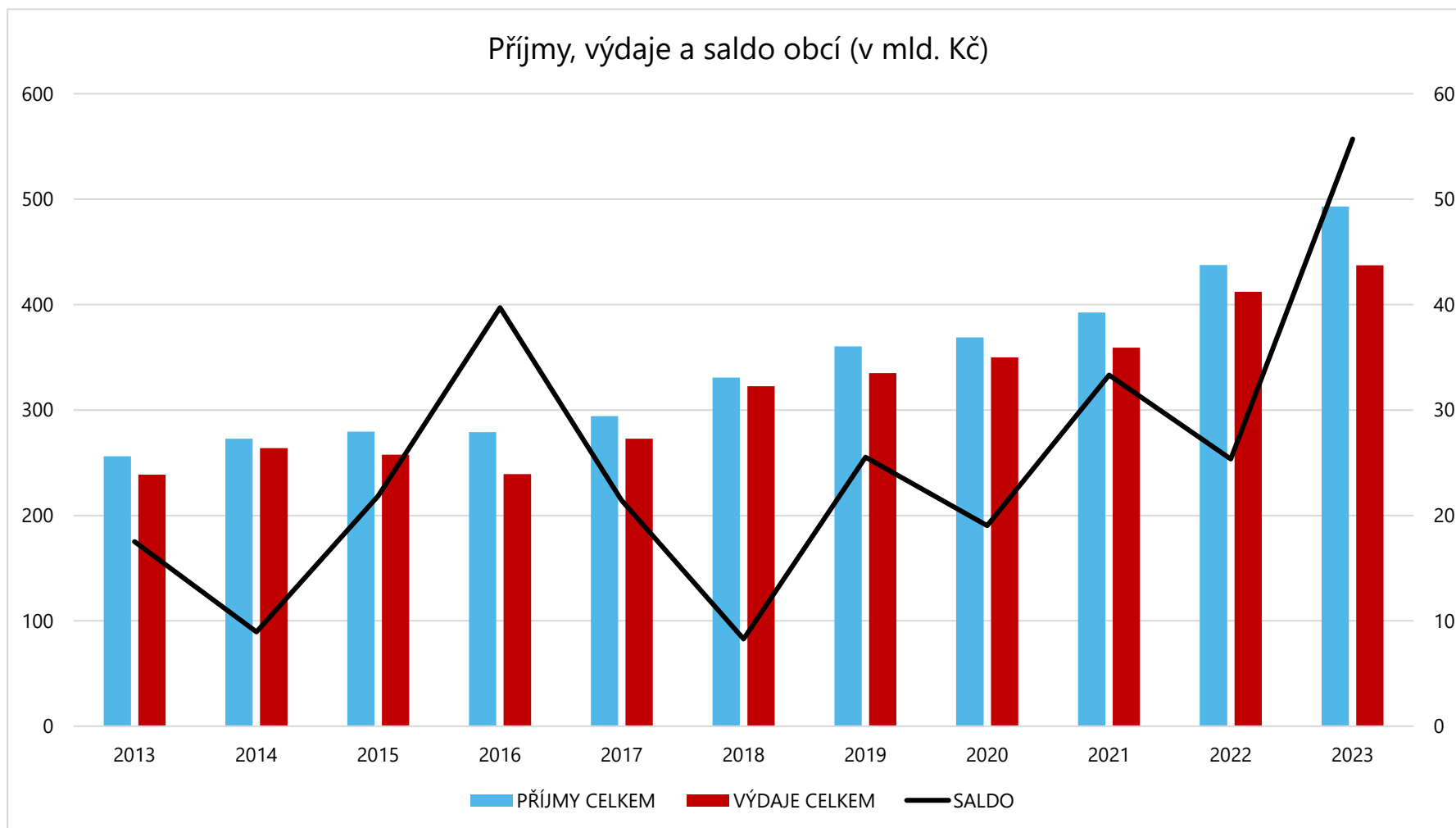
Daňové příjmy obcí v roce 2023 rekordně rostly

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	12/2022	12/2023	mil. Kč	%
Daňové příjmy	295 681,1	340 716,1	45 035,0	115,23
z toho:				
Daně z příjmů fyzických osob	52 942,1	63 970,9	11 028,8	120,83
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	41 226,4	48 698,2	7 471,9	118,12
<i>z přiznání</i>	3 635,0	3 931,1	296,2	108,15
<i>z kapitálových výnosů</i>	8 080,8	11 341,5	3 260,7	140,35
Daně z příjmů právnických osob	68 824,3	91 667,3	22 842,9	133,19
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	61 082,8	82 302,7	21 219,9	134,74
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>	7 741,5	9 364,5	1 623,0	120,97
Daň z přidané hodnoty	138 833,8	147 950,2	9 116,4	106,57
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	22 723,7	24 658,1	1 934,4	108,51
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	3 426,1	1 861,4	-1 564,7	54,33
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>	7 514,0	9 820,2	2 306,2	130,69
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	529,7	552,9	23,2	104,38
<i>správní poplatky</i>	2 826,8	2 969,6	142,9	105,05
Daně v oblasti hazardních her	8 427,1	9 453,9	1 026,8	112,18
Daň z nemovitých věcí	12 356,8	12 469,4	112,6	100,91

Saldo obcí zůstává vysoce přebytkové

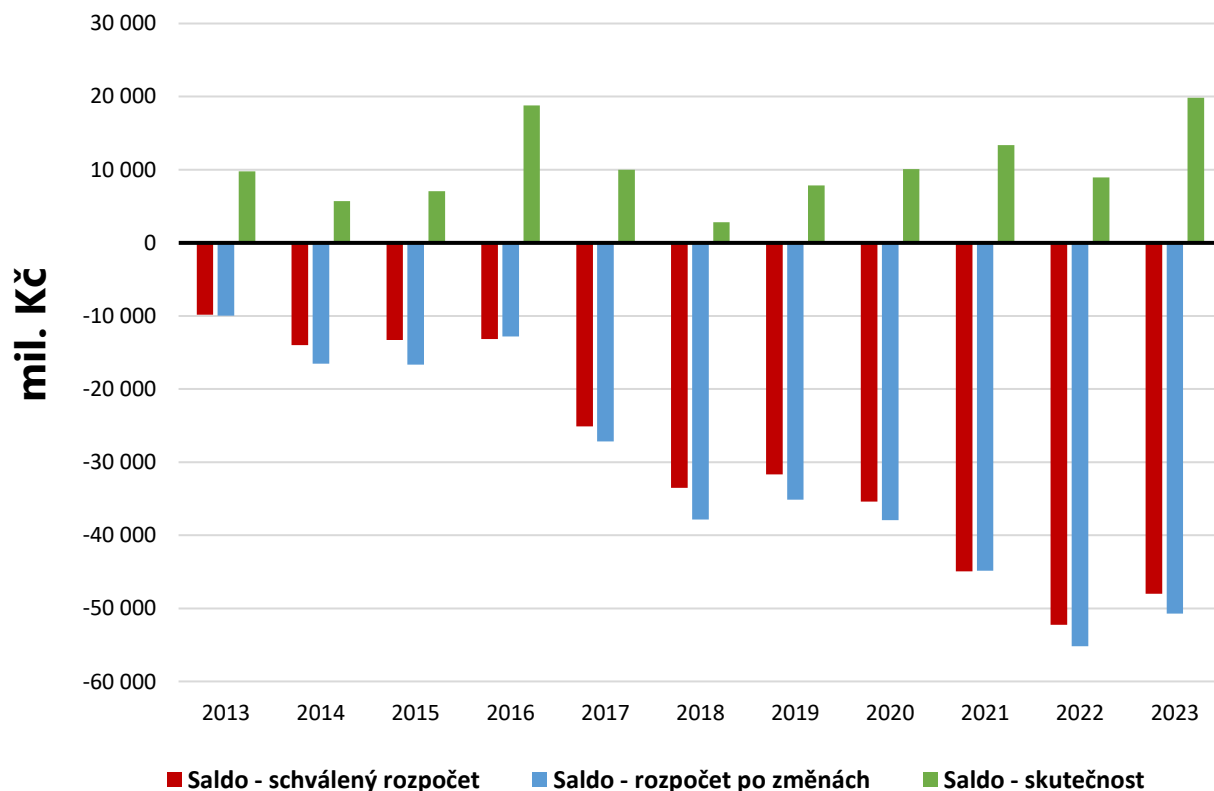
- v roce **2023** byl vykázán rekordní **přebytek hospodaření obcí** ve výši **56 mld. Kč**, z toho **Praha 29 mld. Kč** (52 %)

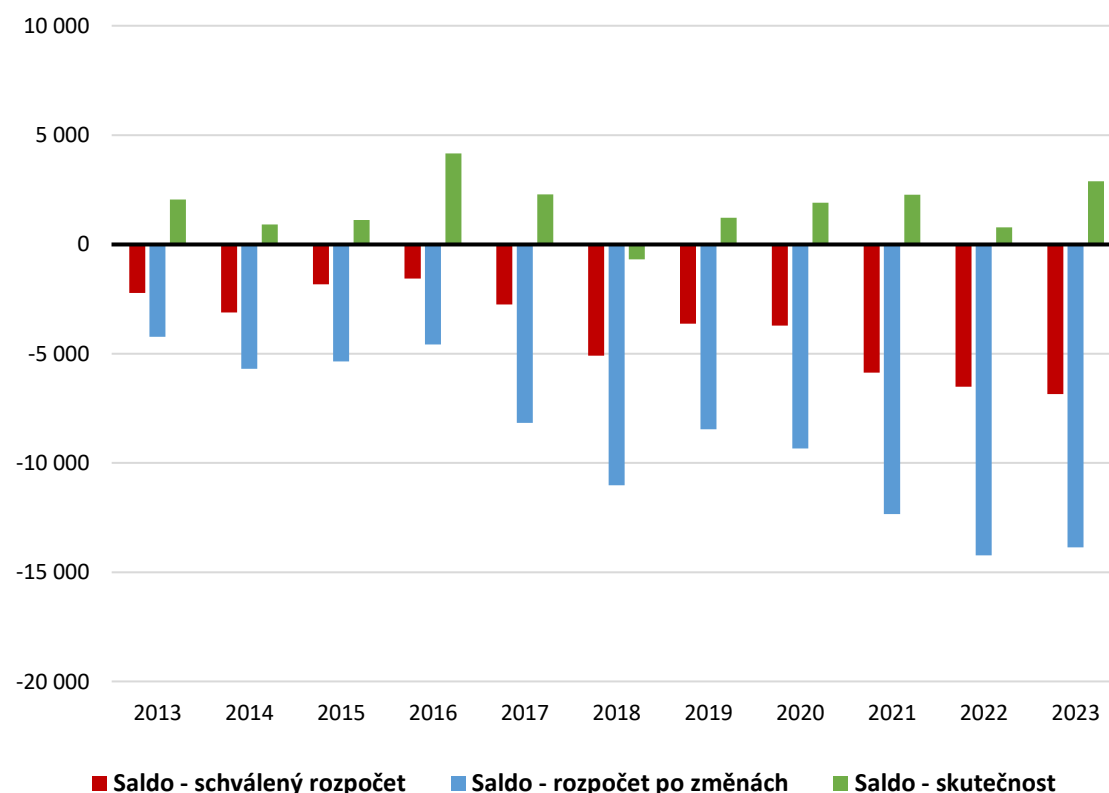
Přebytky jsou důsledkem restriktivní rozpočtové politiky obcí

- obce systematicky rozpočtují deficit a na konci roku vykazují přebytek
- rozpočty na začátku roku navozují dojem, že na investice není dost prostředků
- cca polovina obcí **podstřeluje daňové příjmy o víc než 20 %** (oproti skutečnosti), z toho většina o **30 % – 50 %**

obce bez statutárních měst

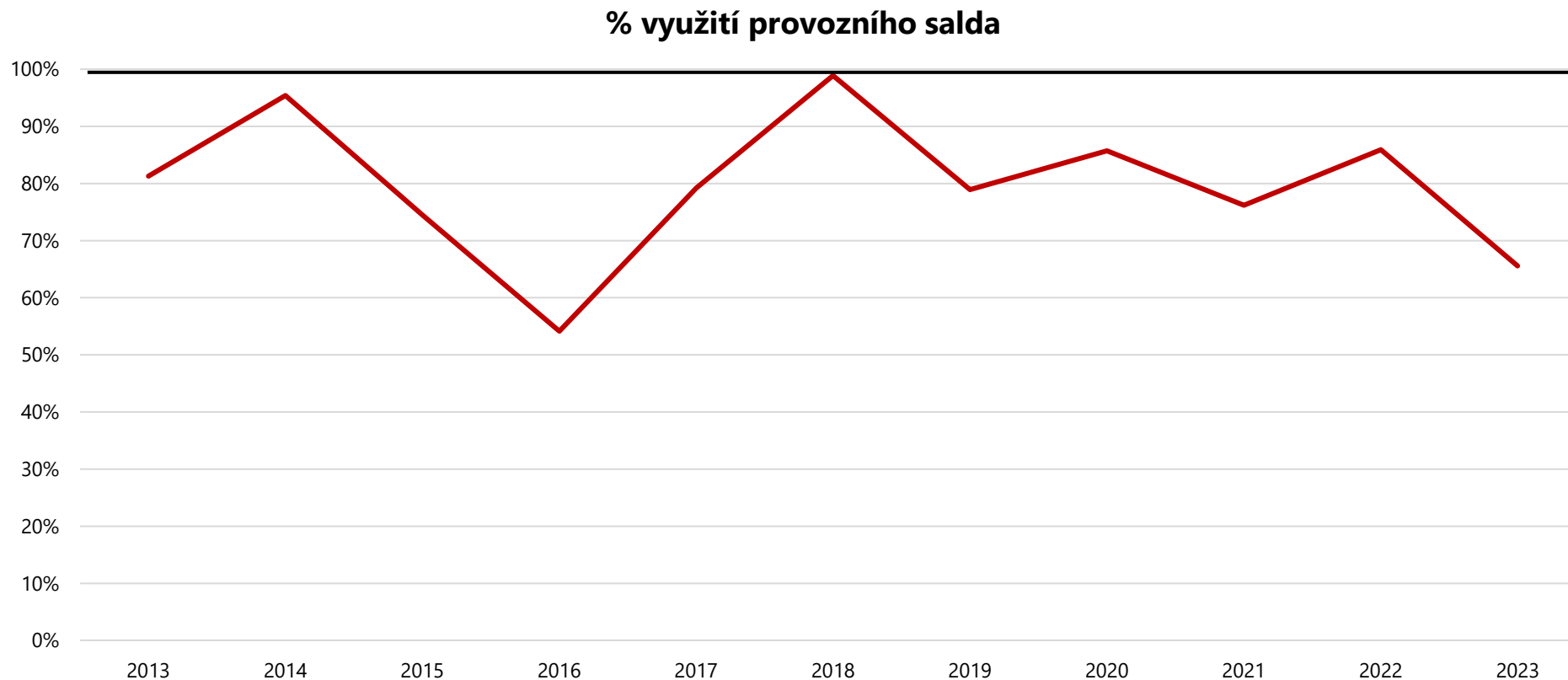

statutární města (bez PH, BN, OV, PL)

Pokračuje nízká investiční aktivita zejména větších měst

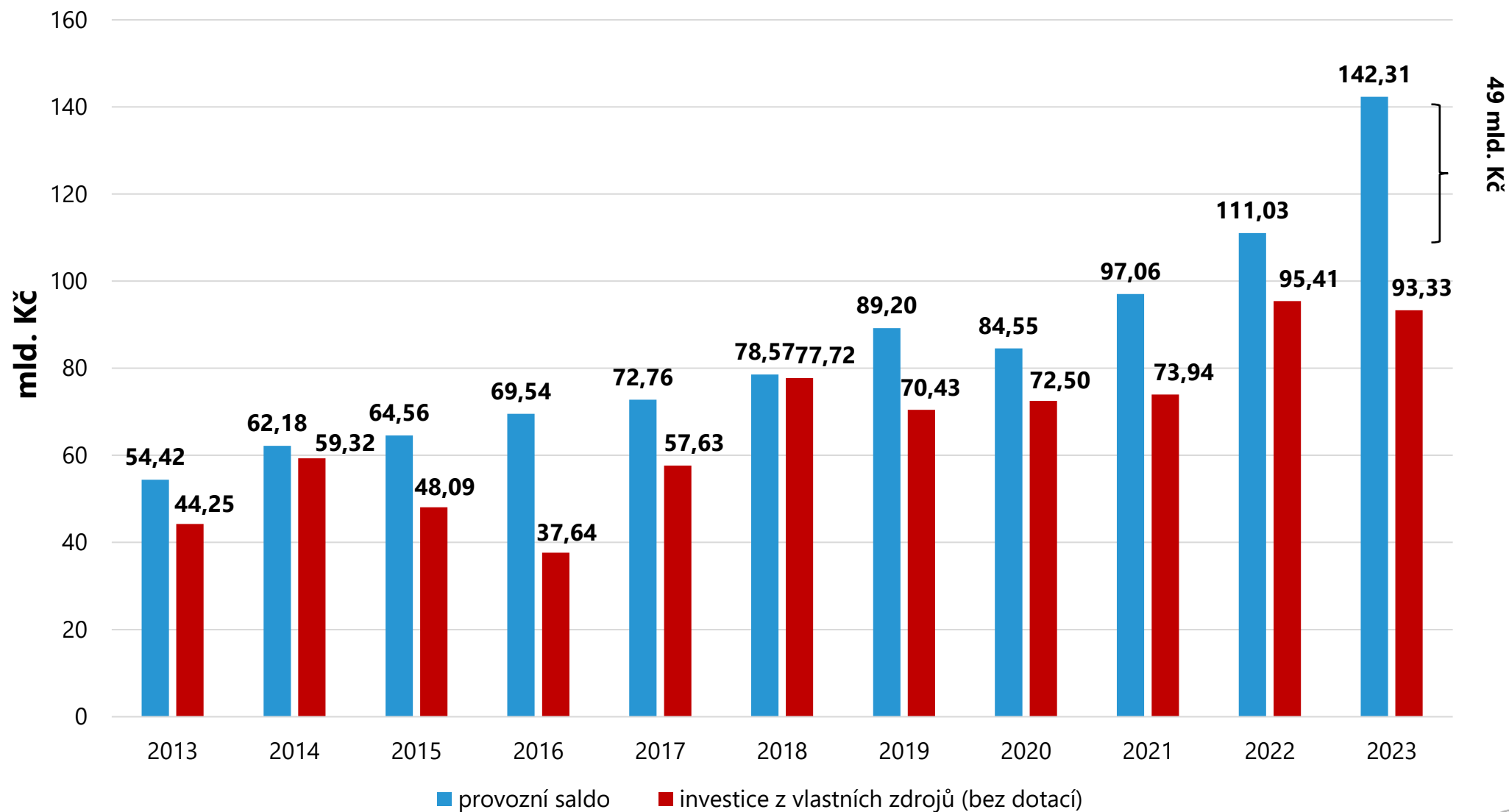
- za poslední dekádu obce nevyužily na investice téměř **200 mld. Kč**
- **124 mld. Kč** (63 %) z toho připadá na Prahu

Zdroj: IISSP, výpočty MF

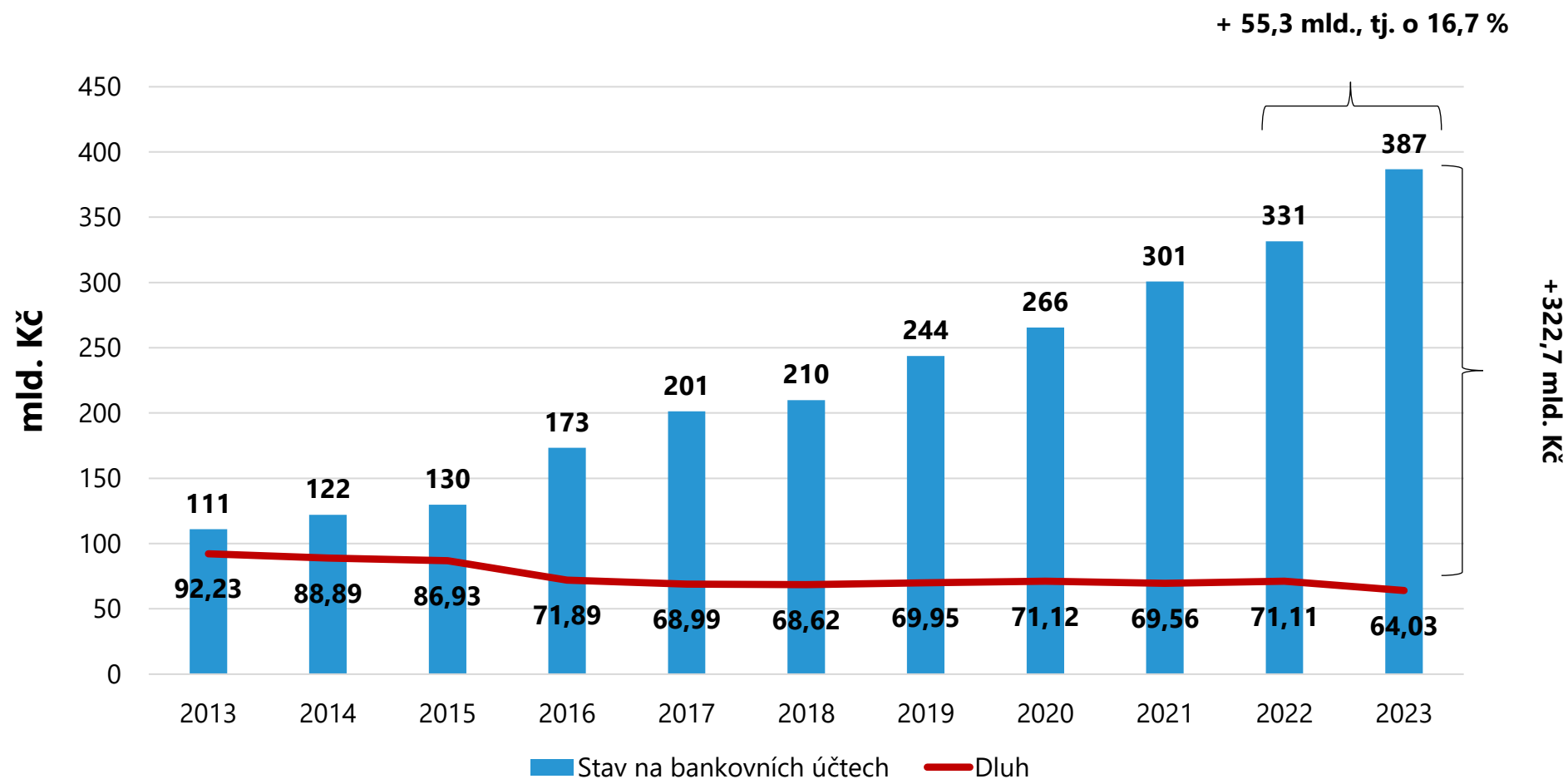

V době rekordního růstu provozního salda investice stagnovaly

... výsledkem jsou rostoucí zůstatky a klesající dluh

- zůstatky se během 10 let **ztrojnásobily** a převyšují dluh o **323 mld. Kč**

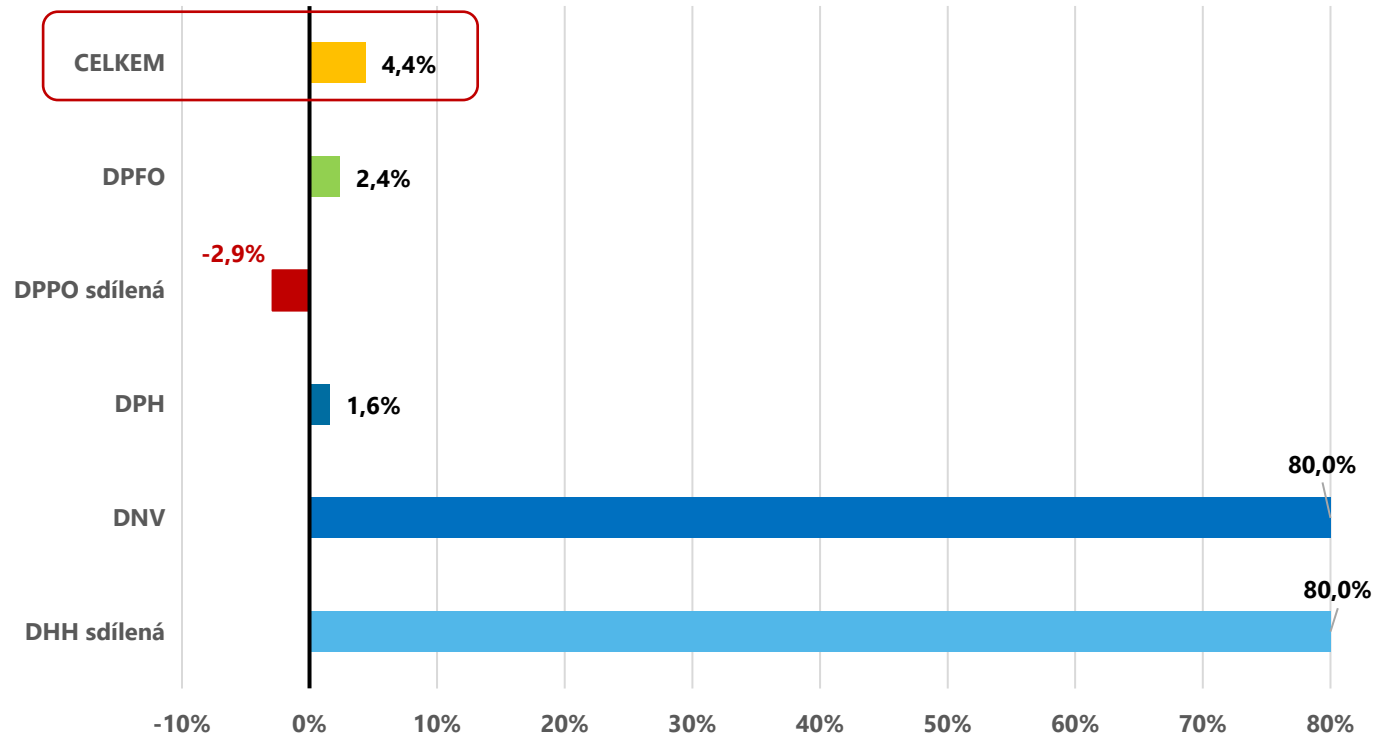

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Predikce daňových příjmů obcí na rok 2024 naznačuje mírný růst

Predikce 2024 – sdílené daně a DNV

Zdroj: MF 11/2023

DAŇOVÉ PŘÍJMY

- vyjít z **očekávané skutečnosti r. 2023**
- **nepodstřelovat** zásadně **daňové příjmy** (rozpočtovat alespoň na úrovni r. 2023)
- zohlednit **změnu počtu obyv., žáků**
- navýšit **DNV** (zvýšení sazby; koeficienty)
- zohlednit **snížení výnosů z technické hazardní hry** (cca -75 %)
- aktualizovat **místní poplatky**

Doporučení pro rozpočty obcí 2024

NEDAŇOVÉ PŘÍJMY

- aktualizovat **ceny služeb** (byty, voda...), resp. revidovat služby poskytované bezplatně nebo silně dotované
- zohlednit plnění za pohledávky **Sberbank**

VÝDAJE

- navýšení odměn zastupitelů (**8,2 %**; u obcí od 601 – 3 000 obyv. **11,7 %**)

FINANCOVÁNÍ

- zajistit **likviditu rozpočtu**, tj. **finanční krytí** schodku (zůstatky na účtech, návratné zdroje – úvěr, úvěrový rámec, NFV)

Možnosti zvýšení efektivity využívání veřejných prostředků

- zastavit **podstřelování daňových příjmů**
- **nelpět na „historickém“ přístupu** – na všechno si nejdřív našetřit a nezadlužit obec
 - **úvěrové financování** často šetří peníze (levnější než „šetření“ na investice)
 - **porušením dluhového pravidla** rozpočtové odpovědnosti **není překročení 60% hranice**, ale nesplácení dluhu
- **opustit obsesi dotacemi** (realizovat projekt, protože ho potřebuji, nebo proto, že mohu získat dotaci)
- **připravovat projekty** i do „šuplíku“
- **realizovat ambiciózní projekty** (s rozumnou provozní kalkulací)

Možnosti zvýšení efektivity využívání veřejných prostředků

- **využívat nástroje fiskální decentralizace** (DNV, místní poplatky)
- **stanovit ceny poskytovaných služeb podle ekonomické reality**
- **zjistit dostatečné informace o skutečné finanční kondici obce**
 - zlepšení střednědobého finančního plánování
 - zvýšení investičního potenciálu

Daň z nemovitých věcí

změny u místních koeficientů

- **Ihůty** pro zastupitelstvo:
 - OZV **do 31. 9** musí nabýt platnosti (Sbírka)
 - opatření obecné povahy: **do 30. 6** zaslat správci daně
- **výše koeficientu:**
 - 0,5 – 1,5 (pro **zemědělské pozemky, travní porosty a nevyužitelné ostatní plochy**)
 - 0,5 – 5,0 (pro **ostatní** nemovité věci)

Daň z nemovitých věcí

specifika pro rok 2025

- **obecně závazná vyhláška** (neadresná)
 - obec
 - jednotlivé katastrální území
 - jednotlivý městský obvod nebo městská část
 - jednotlivá skupina nemovitých věcí (např. rekreační budovy) (nahrazuje koeficient „1,5“)
- **opatření obecní povahy** (adresné; chybí určitá míra obecnosti)
 - **jednotlivá nemovitá věc**

Daň z nemovitých věcí

specifika pro rok 2025

- pokud stávající platná **OZV** vymezuje koeficient pro jednotlivé nemovité věci, je nutné **nově** schválit **OOP**
- **pozbývá platnosti koeficient „1,5“** – nutno nahradit místním koeficientem
- ruší se možnost snížit velikostní koeficient (není nutno kvůli tomu OZV novelizovat)

Podrobněji viz web Finanční správy:

- <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-nemovitych-veci/informace- stanoviska-a-sdeleni/2024/zmeny-v-koeficientech-u-dnv-2025>

Změna odměňování

- ruší se nařízení vlády
- nový algoritmus:
průměrná hrubá měsíční nominální mzda v národním hospodářství za první pololetí předchozího kalendářního roku
x
koeficient podle **velikostní kategorie**
- výši základny vyhlásí MV sdělením ve Sbírce
- **navýšení** oproti platné úpravě: **+8,2 %** (+**11,7 %** obce od 601 – 3 000 ob.)
- aktuální prům. mzda: **42 249 Kč**

Závěrečná doporučení

- **naplňovat investiční potenciál** z provozních přebytků hospodaření
- **investovat do majetku** a zlepšení životních podmínek v obci pro občany
- v rozpočtu **nepodsekávat daňové příjmy**
- **valorizovat** místní **poplatky**
- **aktualizovat vyhlášku** k dani z nemovitých věcí

Děkuji za pozornost

Miroslav MATEJ

ředitel

odbor Financování územních rozpočtů

monitor.statnipokladna.cz

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/metodicka-podpora>

servicedesk@spcss.cz (dotazy k účetnictví a výkaznictví)

